

บทที่ 8

สาเหตุทางเศรษฐกิจที่นำไปสู่สังคมประ恺อิสรภาพ

เค้าโครงเรื่อง

1. นโยบายและกฎหมายสำคัญของอังกฤษที่มีต่ออาณานิคม
  - 1.1 กฎหมายคำประกาศ ก.ศ. 1763 (The Proclamation Act of 1763)
  - 1.2 กฎหมายน้ำตาล (The Sugar Act of 1764)
  - 1.3 กฎหมายแสตมป์ (The Stamp Act of 1765)
  - 1.4 กฎหมายทหาร (The Quartering Act of 1765)
  - 1.5 กฎหมายทawan's เซชันท์ (The Townshend Act of 1767)
2. เหตุการณ์ดึงเครียดอันนำไปสู่สังคมประ恺อิสรภาพ
  - 2.1 การสังหารหมู่ที่เมืองบอสตัน (The Boston Massacre of 1770)
  - 2.2 เหตุการณ์เรือแก๊สเป (The Gaspee Affair of 1772)
  - 2.3 เหตุการณ์ที่เรียกว่า “การเลี้ยงน้ำชาที่เมืองบอสตัน” (The Boston Tea Party of 1773)
  - 2.4 การประชุมสภาแห่งทวีป (The Continental Congress)
  - 2.5 พื้นฐานของการปฏิวัติเพื่อเอกราช

สาระสำคัญ

1. นโยบายและกฎหมายสำคัญของอังกฤษที่มีต่ออาณานิคมก่อนเกิดสังคมประ恺อิสรภาพ ได้แก่ กฎหมายคำประกาศ ก.ศ. 1763 กฎหมายน้ำตาล กฎหมายเงิน กระดาษกฎหมายแสตมป์ กฎหมายทหารและกฎหมายทawan's เซชันท์ เป็นต้น กฎหมายเหล่านี้เพื่อผลประโยชน์ของอังกฤษมากกว่าอาณานิคม อันสร้างความไม่พอใจให้ชาวอาณานิคมอย่างมาก
2. เหตุการณ์ความดึงเครียดอันนำไปสู่สังคมประ恺อิสรภาพ ได้แก่ การสังหารหมู่ที่เมืองบอสตัน เหตุการณ์เรือแก๊สเป และเหตุการณ์ที่เรียกว่า “การเลี้ยงน้ำชาที่เมืองบอสตัน” การประชุมสภาแห่งทวีปครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 การทำสังคมประ恺อิสรภาพและผลของสังคมครั้งนี้

ชุดประสังค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาจนบันทึกแล้ว ผู้ศึกษาสามารถ

1. อธิบายและเข้าใจกฎหมายสำคัญของอังกฤษที่มีค่าใช้จ่ายนิคมได้
2. วิเคราะห์และเข้าใจความหมายสำคัญทางเศรษฐกิจของอาณาจักรที่มีต่อประเทศแม่ อังกฤษได้
3. อธิบายและเข้าใจเหตุการณ์ตึงเครียดด่าง ๆ ที่บันทึกไปสู่สังคมประภาคอิสราภาพได้ เช่น การสังหารหมู่ที่เมืองนอตติงแฮม เหตุการณ์เรือแอกسفอร์ด และเหตุการณ์ที่เรียกว่า “การเลื่อนน้ำชา ที่เมืองนอตติงแฮม”
4. อธิบายและเข้าใจความสำคัญของการประชุมสภาร่างทวีปครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 และ ժงกรรมประภาคอิสราภาพได้
5. อธิบายและเข้าใจผลของสังกรณรงค์ประภาคอิสราภาพได้

ความนำ

สังคมประการอิสรภาพระหว่างอาณานิคมกับประเทศแม่อังกฤษ มีสาเหตุหล้ายประการทั้งทางด้านการเมือง สังคม และแనวความคิด แต่สาเหตุที่สำคัญที่สุด คือ ความขัดแย้งทางเศรษฐกิจอันมีมูลเหตุมาจากลักษณะเศรษฐกิจจารยะดินนิยม (Economic Imperialism) หรือที่รู้จักกันว่า ลักษณะนิยม (Mercantilism) ซึ่งเป็นนโยบายเศรษฐกิจประจำของประเทศต่าง ๆ ในยุโรปที่ว่าคริสต์ศตวรรษที่ 16, 17 และ 18 เพื่อสร้างความมั่งคั้งทางการค้า และความมั่นคงของประเทศในยุโรป ด้วยการสร้างแสนยานุภาพทางเรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอาณานิคมและการรักษาอาณานิคมไว้เพื่อเป็นแหล่งวัตถุดีบและตลาดระบบสินค้า โดยกำหนดให้มีสินค้า-ข้าวอกมากกว่าสินค้าขาเข้า เพื่อเพิ่มเงินตราต่างประเทศที่เป็นแหล่งแร่เงินและทองคำ ซึ่งเป็นการสร้างผลประโยชน์ให้แก่ประเทศแม่มากกว่า อาณานิคมและพระราชนัฐยุติการเดินเรือ (Navigator Act) ในคริสต์ศตวรรษที่ 17 ที่อังกฤษกำหนดการจัดระเบียบการเดินเรือในมหาสมุทร ความปลอดภัยของเรือเดินทะเลและควบคุมการลักลอบทำการค้าผิดกฎหมาย ตลอดจนการตรวจสอบสินค้าในเรือเดินทะเลเพื่อรักษาผลประโยชน์ของอังกฤษให้ดีที่สุด

1. นโยบายเศรษฐกิจและกฎหมายสำคัญของอังกฤษที่มีต่ออาณานิคม

นโยบายเศรษฐกิจและกฎหมายสำคัญของอังกฤษที่มีต่ออาณานิคมก่อน ค.ศ. 1763 เป็นไปอย่างหลวง ๆ เพราะมีการหลีกเลี่ยงกฎหมายและมีการลักลอบทำการค้ากันอย่างมาก แต่หลังจากสมรัชกาลรัชกาลปัจจุบันแล้ว ค.ศ. 1756-1763 อังกฤษเริ่มเข้มงวดกับอาณานิคมมากขึ้น เพราะอังกฤษต้องการเงินจำนวนมากเพื่อชดเชยกับค่าใช้จ่ายจำนวนมากที่อังกฤษเสียไปในสมรัชกาลปัจจุบันนี้ อังกฤษจึงออกกฎหมายระเบียบข้อบังคับและเก็บภาษีต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นในอาณานิคม ซึ่งต่อมาเรื่องเหล่านี้ได้กลายเป็นชื่อหนึ่งในสุสานประการอิสรภาพในที่สุด กว้างขวางต่าง ๆ เหล่านี้ได้แก่

1.1 กว้างขวางค่าประการ ค.ศ. 1763

อังกฤษประการห้ามชาวอาณานิคมพอยพไปสู่ภาคตะวันตกของเทือกเขาอัปปายาลเชยิน เพราะต้องการสงวนดินแดนแห่งนี้ไว้เป็นสมบัติของกษัตริย์ และไม่ต้องการมีปัญหากับพวกริบันเดียนแดงซึ่งอาศัยอยู่ตอนในของทวีป ปัญหาการขยายดินแดนไปสู่ภาคตะวันตก เกิดขึ้นเนื่องจากประชากรของอาณานิคมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และชาว

อาณา尼คmrรัฐสึกปลดภัยจากพวกรั่งเศสและอินเดียนแดงที่พ่ายแพ้แก่องคุชใน ค.ศ. 1763 ประกอบกับความต้องการดินแดนทำมาหากินเพิ่มขึ้น ทำให้ชาวอาณา尼คจำเป็นต้องอพยพข้ามเทือกเขาขึ้ป่าเลเซียนไปยังลุ่มแม่น้ำมิสซิสซิปปีที่เคยเป็นของฝรั่งเศส

1.2 กฎหมายน้ำตาล ค.ศ. 1764

ในคริสต์ศตวรรษที่ 18 อาณา尼คค้ายาน้ำตาลเป็นสินค้าออกที่สำคัญที่สุดใน ค.ศ. 1760 ชาวอังคุชได้ลงทุนบริเวณหมู่เกาะจามาิก้า เกาะบาร์บادอส และเกาะน้ำตาลอื่น ๆ มูลค่าการลงทุนในการน้ำตาลตามบริเวณหมู่เกาะเหล่านี้มีประมาณ 60 ล้านปอนด์ ซึ่งเป็น 6 เท่าของการลงทุน อังคุชในอาณา尼คภาคพื้นทวีป เจ้าของทุนกิจการน้ำตาลของอังคุชส่วนใหญ่เป็นชนชั้นสูง ดังนั้นรัฐสภารัฐอังคุชจึงต้องป้องกันผลประโยชน์การค้าน้ำตาลออย่างเต็มที่ แต่เนื่องจากชนชั้นน้ำตาลของอังคุชเจ้าของกิจการน้ำตาลไม่ได้ควบคุมดูแลกิจการเอง คุณภาพดินปลูกอ้อยลดต่ำลง การจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพ และมีการเก็บภาษีข้าออกสูงตามบริเวณเมืองทำให้หมู่เกาะต่าง ๆ ทำให้ผู้ปลูกอ้อยชาวอังคุชเสียผลประโยชน์เมื่อเปรียบเทียบกับการปลูกอ้อยของฝรั่งเศสในหมู่เกาะกัวเดลูป เกาะมาตินิค และเกาะเซนต์ลูเซีย ชาวอาณา尼คมักจะลักลอบซื้อน้ำตาลและอ้อยจากฝรั่งเศสมากกว่าหมู่เกาะต่าง ๆ ของอังคุชซึ่งมีอ้อยจำหน่ายเพียง 1 ใน 8 ของความต้องการของอาณา尼คภาคพื้นทวีป หลังจาก ค.ศ. 1763 อังคุชได้กดขันการลักลอบทำการค้าน้ำตาลของชาวอาณา尼ค ขณะเดียวกับศาลอาณา尼คได้ออกหนังสือขอความช่วยเหลือ (write of assistance) ในการจับกุมผู้ลักลอบค้าน้ำตาล ชาวอาณา尼คไม่พอใจและตระหนักรถึงความเข้มงวดของนโยบายอังคุช เจมส์ ออทิส (James Otis) ประการศักดิ์ค้านคำสั่งของศาล ซึ่งต่อมา จอห์น ออดัมส์ (John Adams) เรียกคำพูดของออทิสว่าเป็น “การเริ่มต้นการต่อสู้เพื่อปฏิวัติ” (opening gun of the revolution) เมื่อสองครั้งร้อยปี (The Hundred Years War) สิ้นสุดลง นายกรัฐมนตรีคนใหม่ของอังคุช จอร์จ กรีนวิลล์ (George Greenville) และประธานคณะกรรมการธุรกิจการค้าอังคุช ชาร์ลส์ ทาวน์สเอนด์ (Charles Townshend) ได้ออกนโยบายสำคัญ 2 ประการต่ออาณา尼ค คือ ควบคุมกฎหมายการค้าของอังคุชที่มีต่ออาณา尼คให้เป็นผลในทางปฏิบัติเข้มงวดมากขึ้น และส่งเสริมรายได้ของประเทศแม่ด้วยการออกกฎหมายน้ำตาล ค.ศ. 1764 (The Sugar Act) โดยลดภาษีจากการนำเข้าน้ำตาลที่นำเข้าอาณา尼ค เพื่อให้พ่อค้าอเมริกันมีความสุจริตใจมากขึ้น แต่ได้เพิ่มภาษีน้ำตาลเป็นการชดเชย หากมี

การลักลอบค้าน้ำตาลก็จะถูกตัดสินด้วยศาลกองทัพเรืออังกฤษ สินค้าที่ต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้น ได้แก่ น้ำตาล คราม กาแฟ เหล้าไวน์ ไวน์ และผ้าฝ้าย การขึ้นภาษีสินค้า เหล่านี้ทำความเดือดร้อนและกระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจนิวอิงแลนด์และอาณานิคมภาคกลางอย่างมาก แต่ไม่ได้เกิดผลอย่างใดต่ออาณานิคมภาคใต้

1.3 กฎหมายแสตมป์ ค.ศ. 1765

ใน ค.ศ. 1765 รัฐบาลอังกฤษได้ออกกฎหมายแสตมป์ ค.ศ. 1765 กำหนดให้มีการติดแสตมป์สำหรับเอกสารและธุรกิจที่ต้องใช้กระดาษทั้งหลาย ได้แก่ ใบอนุญาตใบสัญญา พิเนยกรรม หนังสือพิมพ์ จุลสาร หนังสือรายปี ปฏิทิน และเอกสารอื่น ๆ ที่มีมูลค่าตั้งแต่ครึ่งเพนนีไปจนถึง 10 ปอนด์ ชาวอาณานิคมประท้วงกฎหมายแสตมป์อย่างรุนแรงกว่าปฏิกิริยาทั้งหลายที่เคยมีมา เช่น การประท้วงไม่ซื้อสินค้าอังกฤษที่เรียกว่า บอยคอต (Boycott) พ่อค้าชาวอาณานิคมประการว่าจะไม่สั่งสินค้าอังกฤษเข้ามาขายจนกว่าอังกฤษจะยกเลิกกฎหมายแสตมป์นี้ การกระทำการนี้ของชาวอาณานิคม ทำให้พ่อค้าและนักอุดสาหกรรมอังกฤษได้รับความเดือดร้อนอย่างมาก จึงได้ร้องเรียนรัฐบาลอังกฤษให้ยกเลิกกฎหมายแสตมป์นี้ ในที่สุด ค.ศ. 1766 กฎหมายแสตมป์จึงถูกยกเลิก เพื่อไม่ให้เป็นการเสียศักดิ์ศรีมากนัก รัฐบาลอังกฤษได้ออกกฎหมายบอกร่าง ค.ศ. 1766 (Declaration Act) ยืนยันสิทธิของรัฐบาลอังกฤษในการออกกฎหมายใช้บังคับอาณานิคมได้ในทุกรัฐ

1.4 กฎหมายทหาร ค.ศ. 1765

ใน ค.ศ. 1765 รัฐบาลอังกฤษได้ออกกฎหมายทหาร กำหนดว่า ชาวอาณานิคมจะต้องเป็นผู้จัดหาที่อยู่อาศัย เสนบียงอาหาร และเชือเพลิง ให้แก่กองทหารของอังกฤษที่ถูกส่งไปประจำการในอาณานิคม

1.5 กฎหมายทาวน์สเซนท์ ค.ศ. 1767

ใน ค.ศ. 1767 รัฐมนตรีคลังคนใหม่ของอังกฤษ ชาร์ลส์ ทาวน์สเซนท์ เสนอกฎหมายทาวน์สเซนท์ กำหนดการเก็บภาษีสินค้าข้าเข้าสินค้าจำพวก แก้ว กระดาษ หมึก ตี และใบชา ที่สั่งเข้ามาในอาณานิคม โดยหวังว่าจะมีรายได้ 40,000 ปอนด์ต่อปี ชาวอาณานิคมรู้ว่าภาษีทาวน์สเซนท์ทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น ฐานะทางเศรษฐกิจของชาวอาณานิคมถูกกระทบกระเทือน เงินที่ได้จากการภาษีนี้ถูกใช้เป็นค่าใช้จ่ายของรัฐบาลอาณานิคมและค่าใช้จ่ายของศาลทหารเรืออาณานิคม (Admiralty Court) ที่ดั้งเดิมมา

พิจารณาดีลักษณะน้ำสินค้าเข้ามานำเสนอในอเมริกาโดยไม่เก็บภาษี ชาวอาณานิคมเริ่มประท้วงอังกฤษด้วยการไม่ซื้อสินค้าของอังกฤษ (Boycott) ทำให้ปริมาณสินค้าอังกฤษเข้าอาณานิคมลดน้อยลงมาก ใน ค.ศ. 1769 การค้าของอังกฤษกับอเมริกาลดลงถึง 7 แสนปอนด์ โดยที่รายได้จากการผลิตของอังกฤษ และเมื่อได้รับการร้องทุกข์จากพ่อค้าชาวอังกฤษ รัฐบาลอังกฤษยอมยกเลิกกฎหมายท่าน์สเซนท์ ใน ค.ศ. 1770 คงเหลือไว้แต่ภาษีใบชาที่อาณานิคมสั่งเข้า เพื่อเป็นการรักษาหน้าของอังกฤษมากกว่าเพื่อชุดมุงหมายทางเศรษฐกิจ โดยกำหนดว่ายังคงเก็บภาษี 3 เพนนีต่อชา 1 ปอนด์ ถ้าพ่อค้าอาณานิคมสั่งซื้อชาโดยตรงจากอังกฤษ ทำให้ชาในอาณานิคมมีราคาถูกกว่าชาที่ซื้อในอังกฤษ หลังจากรัฐบาลอังกฤษยกเลิกกฎหมายท่าน์สเซนท์แล้ว การค้าระหว่างอาณานิคมกับอังกฤษเข้าสู่ภาวะปกติ สินค้าเข้าอเมริกาเพิ่มจาก 1,604,000 ปอนด์ เป็น 4,200,000 ปอนด์ ใน ค.ศ. 1771

กิจกรรมการเรียนที่ 1

ให้นักศึกษาภักนค่าว่าเพิ่มเติมเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกาสมัยทรงคราม ประภาคเอกราษฎร์ในเรื่อง การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และแนวความคิด

2. เหตุการณ์ดึงเครียดอันนำไปสู่สังคมประการศอิสรภาพ

ความบาดหมางไม่พอใจของชาวอาณานิคมที่มีต่ออังกฤษเพิ่มมากขึ้นหลังจาก ค.ศ. 1763 เป็นต้นมา มีหลายเหตุการณ์ที่นำความดึงเครียดมาสู่ความสัมพันธ์ระหว่างอาณานิคมและประเทศแม่อังกฤษ ได้แก่

2.1 การสังหารหมู่ที่เมืองบอสตัน

เหตุการณ์นองเลือดที่เมืองบอสตันเกิดขึ้นในวันที่ 5 มีนาคม ค.ศ. 1770 เมื่อชาวบอสตันปะทะกับกองทหารอังกฤษที่ประจำเมืองบอสตัน บริเวณด้านศูลกาการ (Custom House) ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์แห่งอำนาจของอังกฤษ ชาวเมืองบอสตันเสียชีวิต 5 คน และบาดเจ็บหลายคน เป็นเหตุให้ชาวเมืองบอสตันยิ่งเพิ่มความเกลียดชังอังกฤษ และหาโอกาสขัดขวางทำลายกิจการต่าง ๆ ของอังกฤษเสมอ

ผลของการประท้วงครั้งนี้ ทำให้แซมมวล ออดัมส์ (Samuel Adams) และพวกรักชาติคนอื่น ๆ (patriots) ถือเอาเหตุการณ์นี้เป็นการโมฆะนาชาวนี้ให้ชาวอาณานิคมเกิดความสามัคคีและชาตินิยม เพื่อเรียกร้องให้อยกฤตยกถอนทหารออกจากเมืองบอสตัน ในที่สุด อังกฤษต้องถอนทหารออกจากเมืองบอสตันไปประจำการที่เกาะหน้าเมืองบอสตันแทน มีผลทำให้ชาวเมืองบอสตันและชาวอาณานิคมเมืองอื่น ๆ ชื่นชมผลงานของชาวเมืองบอสตันในครั้งนี้

2.2 เหตุการณ์เรือแก๊สเป ค.ศ. 1772

เรือตรวจการอังกฤษชื่อแก๊สเป (Gaspee) จอดเทียบท่าเมืองโพรวิเดนซ์ (Providence) MLS โรด์ไอแลนด์ ถูกชาวอาณานิคมเผาทำลายเรือ มีผลให้รัฐบาลอังกฤษโกรธแค้นมาก ได้จับกุมและส่งตัวผู้กระทำผิดไปขึ้นศาลที่ประเทศอังกฤษ ชาวอาณานิคมเรียกประชุมผู้แทนชาวอาณานิคม 13 แห่ง จัดตั้งคณะกรรมการสื่อสาร (Committee of Correspondence) เพื่อส่งข่าวสารการเคลื่อนไหวของเจ้าหน้าที่อังกฤษ และรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ชาวอาณานิคมทั้ง 13 แห่งได้ทราบ คณะกรรมการเหล่านี้ได้แก่ แซมมวล ออดัมส์ (Samuel Adams) โธมัส เจฟเฟอร์สัน (Thomas Jefferson) และ แพทริก เฮนรี (Patrick Henry) เป็นต้น นับได้ว่าเป็นรากฐานสำคัญสำหรับการต่อสู้เพื่อเอกราชในเวลาต่อมา

2.3 เหตุการณ์ที่เรียกว่า “การเลี้ยงน้ำชาที่เมืองบอสตัน”

บริษัทอิสต์อินเดีย (East India Company) เป็นบริษัทผู้ขายตัดตอนการค้าของอังกฤษในตะวันออก คือ ทวีปเอเชีย มีสต็อกใบชาที่ขายไม่ออกถึง 17 ล้านปอนด์ มีผลทำให้บริษัททำท่าจะล้มละลาย รัฐบาลอังกฤษจึงต้องเข้ามาช่วยเหลือ โดยออกกฎหมายใบชา ค.ศ. 1773 (Tea Act of 1773) อนุญาตให้บริษัทขายใบชาค้าสต็อกให้แก่อาณานิคมโดยตรงไม่ต้องนำชาเข้ามาขายในประเทศอังกฤษเสียก่อนดังได้เคยปฏิบัติกันมา นอกจากนี้ยังยกเว้นไม่เก็บภาษีขาเข้าใบชาจำนวน 17 ล้านปอนด์นี้ด้วย ความจริงแล้วชาวอาณานิคมได้ประโยชน์จากกฎหมายใบชานี้มาก คือ ชื้อชาได้ถูก เพราะบริษัทขายชาให้แก่อาณานิคมโดยตรง กำจัดช่องทางการทำกำไรออกไปถึง 4 ช่องทาง คือ กำไรที่บริษัทควรจะได้ กำไรที่พ่อค้าคนกลางอังกฤษควรได้ กำไรสำหรับพ่อค้าส่งชาวอเมริกันและกำไรของพ่อค้าขายปลีกอเมริกัน ทั้ง ๆ ที่ชาวอาณานิคมได้ประโยชน์แต่ชาวอาณานิคมเห็นว่าการให้อภิสิทธิ์แก่บริษัทอิสต์อินเดียในเรื่องใบชาครั้งนี้อาจจะทำ

ให้บริษัทได้ใจและเรียกร้องสิทธิผู้ดูแลตัดตอนสินค้าตัววันออกประเภทอื่น ๆ จากรัฐบาล อังกฤษอีก ดังนั้นชาวอาณานิคมจึงพร้อมใจกันโ久มตีกภูหมายใบชา กันอย่างอึ่งคึ่ง ใน การแข่งข้อครั้งนี้ พ่อค้าชาวอาณานิคมมี จอห์น แฮนเด็คอก (John Handcock) เป็นผู้นำ ยุ่งให้ชาวอาณานิคมเป็นปฏิบัติการต่อนโยบายขายใบชา เมื่อเรือบรรทุกใบชา มาถึงเมือง ท่าต่าง ๆ ของอาณานิคม คณะกรรมการท่าเรือที่เป็นชาวอเมริกันกลั่นแกล้งต่าง ๆ นานา เช่น ทำลายใบชาบ้าง ขัดขวางไม่ให้ขนสินค้าใบชาเข้าบกที่เมืองบอสตันในอาณานิคม แม่สชาติ เซตต์ ชาวเมืองบอสตันกลุ่มนี้ปลอมตัวเป็นอินเดียนแดงเข้าปล้นเรือบรรทุก ใบชาที่จอดอยู่ที่เมืองท่าบอสตัน และขโมยใบชาจำนวน 342 หีบ โอนทิ้งทะเล เหตุการณ์ ครั้งนี้มีชื่อเรียกว่า “การเลี้ยงน้ำชาบอสตัน” (Boston Tea Party) ค.ศ. 1773 เหตุการณ์ ครั้งนี้ทำให้รัฐบาลอังกฤษโกรธแค้นมาก ถือว่าเป็นการหมิ่นประมาดรัฐบาลอังกฤษ ดังนั้น รัฐบาลอังกฤษจึงได้ออกกฎหมายไม่อุดหนัณฑ์ (Intolerable Act) หรือกฎหมายบังคับ (Coercive Act) ค.ศ. 1774 มีจุดความสำคัญดังนี้ คือ

1. ประกาศปิดเมืองท่าบอสตันจนกว่าจะได้มีการชดใช้ค่าเสียหายใบชาที่ถูก โอนทิ้งทะเลไป
2. จัดการจับกุมตัวบุคคลที่ก่อเหตุการณ์ แล้วนำเข้าศาลประเทศอังกฤษ
3. เริ่มใช้กฎหมายทหาร (Quartering Act) อีกครั้งหนึ่งสำหรับอาณานิคม แม่สชาติ เซตต์
4. เปเลี่ยนแปลงข้อความในกฎหมายของอาณานิคมแม่สชาติ เซตต์ ให้เข้มงวด ขึ้น โดยกำหนดให้ข้าหลวงแม่สชาติ เซตต์ ได้รับแต่งตั้งโดยตรงจากรัฐบาล อังกฤษ เพิ่มอำนาจให้แก่เจ้าหน้าที่อังกฤษประจำแม่สชาติ เซตต์ การ ประชุมของชาวเมืองจะต้องได้รับอนุญาตจากข้าหลวงอังกฤษก่อน

2.4 การประชุมสภาแห่งทวีป

ชาวอาณานิคมพร้อมที่จะทำการประชุมสภาอิสระภาพแล้ว จึงถือเป็นโอกาส อันดีว่า การกระทำการเร่งของอังกฤษครั้งนี้เป็นการตัดสัมพันธ์ไม่ต่อเนื่องกัน ชาว อาณานิคมต่อสู้กับอังกฤษด้วยการริเริ่มของ คณะกรรมการสือสาร ได้จัดประชุมสภาแห่ง ทวีปครั้งที่ 1 (The First Continental Congress) จำนวน 56 คน มาประชุมกันที่เมือง ฟิลadelphiA (Philadelphia) 辘รัฐเพนซิลเวเนีย (Pennsylvania) ที่ประชุมตกลงรับ

หลักการเป็นเอกสารนี้ เริ่มหยุดการสั่งสินค้าอังกฤษเข้ามาในอาณานิคมทุกชนิดหลังจากวันที่ 11 ธันวาคม ค.ศ. 1774

ในขณะที่ อังกฤษและอาณานิคมเริ่มตระเตรียมกำลังเพื่อทำสงครามกับลอร์ด นอร์ท (Lord North) สมาชิกรัฐสภาอังกฤษพยายามเสนอให้อังกฤษป้องคงกับอาณานิคมแต่ไม่เป็นผล ดังนั้นสหภาพจึงเกิดขึ้นในวันที่ 19 เมษายน ค.ศ. 1775 เริ่มตัวยกองทหารอังกฤษในอาณานิคมได้ยกกำลังไปทำลายคลังอาวุธของชาวอาณานิคมที่เมืองเล็กซิงตัน (Lexington) และเมืองคอนคอร์ด (Concord) บริเวณแมสซาชูเซตต์ จากเหตุการณ์ครั้งนี้มีผลทำให้ชาวอาณานิคมทั้งหมดไม่ใช้เฉพาะชาวเมืองแมสซาชูเซตต์ โกรธแค้นอังกฤษมาก ดังนั้นในวันที่ 10 พฤษภาคม ค.ศ. 1775 ตัวแทนชาวอาณานิคมทั้ง 13 แห่ง ได้มาระชุมพร้อมเพรียงกันอีกครั้งหนึ่งที่เมืองฟิลาเดลเฟีย เรียกว่า การประชุมสภากองทั่วปีครั้งที่ 2 (The Second Continental Congress) เห็นพ้องกันในเรื่องความไม่พอใจการปกครองแบบบุคคลของรัฐบาลอังกฤษ และได้ส่งถือการสนับสนุนต่อภาพไปยังพระเจ้าจورจที่ 3 (King George III) แห่งอังกฤษ แต่ไม่ได้ผล ดังนั้น ชาวอาณานิคมจึงได้ตกลงใจจัดตั้งกองกำลังที่เรียกว่า กองทัพแห่งทวีป (The Continental Army) โดยมี ยอดช วอชิงตัน (George Washington) เป็นผู้บังคับบัญชาทำสงครามประกาศอิสรภาพกับอังกฤษ

2.5 พื้นฐานของการปฏิวัติเพื่อเอกราช

ระบุนักประวัติศาสตร์ที่ทางพานิชย์ได้นำมาใช้กับการขนส่ง การค้า การอุตสาหกรรมและกระแสเงินหมุนเวียน ตลอดจนปัญหาดินแดนภาคตะวันตก สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ได้ให้ภาพที่สมบูรณ์เกี่ยวกับสาเหตุทางเศรษฐกิจและสังคมที่นำไปสู่การปฏิวัติ แต่เดิมมานักประวัติศาสตร์มักจะย้ำว่าเป็นเรื่องของสหภาพการเก็บภาษีหรือ “การเก็บภาษีโดยไม่มีตัวแทนชาวอเมริกัน” (no taxation without representation) แต่ขณะนี้ทุกคนทราบดีว่าเป็นการเน้นหรือพูดเกินความจริงมากไปในความรู้สึกทางการเมืองตลอดมา มีการเก็บภาษีโดยไม่มีตัวแทนชาวอาณานิคมในรัฐสภาอังกฤษตั้งแต่เริ่มต้นอาณานิคม นอกจากนี้ การเก็บภาษีใหม่ที่จัดทำขึ้นหลัง ค.ศ. 1763 ก็ถูกยกเลิกโดยเร็ว ยกเว้นการเก็บภาษีเล็กน้อยเกี่ยวกับชา เมื่อชาวอาณานิคมต่อต้านอย่างแข็งขัน อย่างไรก็ตามโดยปราศจากข้อสงสัยที่ว่าการเสียภาษีมีส่วนสำคัญในการแตกหักขั้นสุดท้ายกับอังกฤษ คาร์เรนเดอร์ (Callender) ได้แสดงทัศนะของชาวอเมริกันเกี่ยวกับการเสียภาษีดังนี้คือ

ตามความเป็นจริงแล้ว สถานการณ์ทางสังคมในอาณาจักรอยู่ในฐานะที่ยอมรับการเสียภาษี ยกเว้นวัตถุ-ประสมค์บางอย่างที่ไม่ได้รับการสนับสนุนในเรื่องความไม่เป็นระเบียบของสังคมอาณิคม เป็นการยากที่จะทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายของรัฐบาลส่วนใหญ่ที่ได้จาก การเสียภาษีกับผลประโยชน์ แล้วสวัสดิการของอาณิคม การเสียภาษีเป็นภาระหนักและได้รับการพิจารณาว่าเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นโดยเฉพาะหลังจากฝรั่งเศสยกขึ้นไปล้ออกจาก แพร่งดินใหญ่เมืองกรุงแล้วความรื้อลงเลิ่ใจที่จะเสียภาษีเกิดขึ้นทุกแห่งทุกอาณิคม เรื่องการเก็บภาษีเป็นคุณลักษณะสำคัญของประชาชนอเมริกา ต่อมาก็แม้ว่าจะเป็นอิสระจาก อังกฤษแล้วก็ตาม... อเล็กซานเดอร์ แฮมิลตัน (Alexander Hamilton) ตระหนักถึงปัญหาสำคัญในการแก้ปัญหาการจัดตั้งรัฐบาลใหม่ มีการต่อต้านการจัดตั้งระบบรายได้ไม่ว่าจะเป็นการหาเงินของรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลของมลรัชต์ ประชาชนไม่พอใจที่จะแบกภาระการเสียภาษี อันเป็นสาเหตุให้รัฐ 9 รัฐจาก 13 รัฐปฏิเสธที่จะจ่ายหนี้สาธารณะในต้นศ.ค. 1840 และประชาชนมีความหวาดกลัวว่าการเสียภาษีจะเป็นการสนับสนุนรัฐบาลในระหว่างสงครามกลางเมือง¹

ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่นำมาสู่การแยกตัวออกจากอาณิคมอเมริกา คือ การที่เศรษฐกิจอยู่ในภาวะตกต่ำ (The period of depression or "hard times") เป็นสมัยแห่งความลำบากที่เกิดขึ้นก่อนสงครามปฏิวัติเพื่อเอกราช เป็นภาวะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่งเนื่องจากสงครามฝรั่งเศสและอินเดียนแดง และอีกส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการภัยธรรมชาติและระเบียบทางการค้าและการเงินระหว่าง ศ.ค. 1763-1765 ซึ่งมีผลให้เกิดความปั่นป่วนทางเศรษฐกิจ

¹ G.S. Callender Selection from The Economic History of The United States 1765-1860, p. 123. Quoted by permission of the publishers , Ginn and Company.

ปัจจัยประการต่อมา คือ อังกฤษอยู่ในสภาวะการปฏิวัติอุตสาหกรรมและการปฏิวัติทางเกษตรกรรมซึ่งไม่มีความแน่นอนทางเศรษฐกิจ การใช้ระบบโรงงานเป็นครั้งแรก และระบบทุนนิยม อุตสาหกรรมเป็นจุดเริ่มต้นของความปั่นป่วน สภาพเช่นนี้เกิดขึ้นหลายปีจึงเป็นสิ่งธรรมชาติที่เศรษฐกิจตัดตามด้วยความเสียหายทางพืชผลที่เกิดขึ้น ในอังกฤษระหว่าง ค.ศ. 1765 และ ค.ศ. 1774 ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนถึงอาณานิคม อเมริกา เนื่องจากการลดจำนวนการซื้อในอังกฤษประกอบด้วยการใช้ระบบพาณิชย์ นิยมที่ทำลายชนชั้นพ่อค้าในอาณานิคม นิวอิงแลนด์และอาณานิคมภาคกลาง ซึ่งการค้า เป็นลักษณะสำคัญของอาณานิคม การนำภูมายield มาใช้ใหม่เป็นการทำลายความ มั่งคั่งของพ่อค้าและผู้ชนส่งภาคใต้ถึงแม้ว่าเศรษฐกิจจะไม่ถูกผลกระทบกระเทือนโดยตรง เช่นภาคเหนือ แต่ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากการค้าไม่เป็นปกติ ของภาคเหนือ

เศรษฐกิจตัดต่อไม่ได้มีผลต่อพ่อค้าเพียงกลุ่มเดียว แต่ชาวนา ก็ได้รับความ ผลกระทบกระเทือนเช่นกัน ชาวไร่ยาสูบคันพบว่า วิธีการเพาะปลูกไม่ถูกต้องซึ่งใช้กันมา เป็นเวลาหลายปี ได้ทำลายต้นและทำให้เกิดพืชผลคุณภาพต่ำ ใน ค.ศ. 1758 การขนส่ง ยาสูบเป็นสินค้าออกก็ลดจำนวนลงอย่างมาก สินค้าออกของอาณานิคมจำนวนมากเหลือซึ่งมี จำนวนสูงสุดใน ค.ศ. 1776 ต่อมาก็ลดน้อยลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นแก่ สินค้าอื่น ๆ ด้วย การค้าที่ไม่แน่นอนและเศรษฐกิจตัดต่อเกิดขึ้นทั้งในอังกฤษและอเมริกา เป็นผลมาจากการกระทำของอังกฤษ 3 ประการ คือ ภูมายแทร์เซนท์ที่เก็บจากภาษี สินค้าจำเป็นสำหรับชีวิต การปิดเมืองท่านอสตัน และการปิดชายฝั่งใหญ่ (The Grand Banks) ไม่ให้ชาวประมงนิวอิงแลนด์เข้าไปปัจบุล ทั้งหมดเหล่านี้เป็นความผิดพลาด ของอังกฤษ อันเป็นสาเหตุให้ชาวอาณานิคมคิดการจะปฏิวัติ

ในการปฏิวัติเพื่อเอกราชอเมริกา เจ้าของไร่นาผู้ร่ำรวยภาคใต้และพ่อค้าผู้ มั่งคั่งภาคเหนือจะสนับสนุนการปฏิวัติ แต่การปฏิวัติอเมริกาคงมีการต่อสู้ที่แบ่งชั้น และแบ่งภาคกัน ผู้ตั้งถิ่นฐานตามชายแดนไม่พอใจวิธีการทางดุลการที่ไม่ยุติธรรม เนื่องจากกลุ่มดุลการก็คือ พวกรุนแรงของชุมชนเก่าและเป็นกลุ่มคนที่จงรักภักดีต่อ อังกฤษ การปฏิวัติครั้งนี้ส่วนหนึ่งเป็นการต่อสู้ระหว่างพวกร้ายด้วยวันตากับพวกรวี ตะวันออก ในบริเวณชายแดนและชายฝั่งมหาสมุทร มีการต่อต้านของกลุ่มนชนชั้นกลาง ระดับต่ำและคนยากจน ในเรื่องสิทธิการเลือกตั้งและกฎหมายที่ดินที่เอื้ออำนวยต่อชนชั้น

สูงและนักเก็บกำไรที่ดินผู้ร่ำรวย พวกรุ่นหล่า�ี่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะขจัดอำนาจและสิทธิพิเศษของขุนนางท้องถิ่นและอำนาจของรัฐบาลอังกฤษ ดังเช่น นักประวัติศาสตร์ คาร์ล เบคเคอร์ (Carl Becker) กล่าวว่า “การปฏิวัติเพื่อเอกสารชเกิดขึ้น ไม่ใช่เพื่อแก้ปัญหาการปกครองตนเองแต่เพียงปัจจัยเดียว แต่เป็นปัญหาว่าควรจะปกครองด้วย”¹

ชาวอังกฤษรุ่นแรกที่มาตั้งถิ่นฐานในอเมริกามาจนถึงสมัยนี้เป็นเวลาประมาณ 150 ปี ทวีปอเมริกาห่างจากแผ่นดินแม่คือประเทศอังกฤษประมาณ 300 ไมล์ ที่กันด้วยมหาสมุทรแอตแลนติกและการเดินทางกินเวลานับอาทิตย์ ๆ ด้วยสถานการณ์ เช่นนี้ความจริงรักภักดีหลังจากนอพยพรุ่นแรกแล้ว ยอมจะลดน้อยลงเป็นลำดับ มีประชากรประมาณ 1 ใน 4 ที่ไม่ได้มาจากอังกฤษ แต่เป็นพวกรอลแลนด์ เยอร์มัน สวีเดน และไอร์แลนด์ ซึ่งต่างก็เป็นศัตรูกับประเทศอังกฤษ แม้แต่อานา尼คอมนิวอิงแลนด์ ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่มีเชื้อสายชาวอังกฤษ นักประวัติศาสตร์ร่วมสมัยกล่าวว่า “คนจำนวนมาก รู้เรื่องราวของประเทศแม่เพียงเล็กน้อย เคยรู้แต่ว่าเป็นอาณาจักรที่อยู่ห่างไกลผู้ปกครองประเทศแม่ในระยะ 100 ปีที่ผ่านมาเป็นผู้ประหารชีวิตและขับไล่บรรพบุรุษของพวนิวอิงแลนด์มาอยู่ในดินแดนเดิมไปด้วยป้าของอเมริกา”²

ด้วยปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ พวกรุ่นชีวิตอิสระและหัวรุนแรงชาวอเมริกัน ต้องการจะพัฒนาตนเองในเรื่องการช่วยเหลือตนเอง และพยายามลดความช่วยเหลือที่ได้รับจากอังกฤษโดยเฉพาะหลังส่งครามฝรั่งเศสและอินเดียนแดง ซึ่งทำให้ความผูกพันระหว่างอาณา尼คอมและประเทศแม่ค่อย ๆ ลดน้อยลงและเป็นการเดิบโตของสังคมที่เป็นอิสระเสรีมากขึ้น ผู้ตั้งถิ่นฐานในอเมริกาจะต้องทำงานเพื่อสร้างตนเองโดยได้รับความช่วยเหลือหรือเกี่ยวข้องกับภยานนอกเพียงเล็กน้อย จนถึงสมัยปฏิวัติเพื่อเอกสารช คนเหล่านี้มีความรู้สึกว่าเป็นความชอบธรรมในการจะดำเนินชีวิตเพื่อสร้างคนต่อไป และไม่ต้องการจะเปลี่ยนสภาพเช่นนี้ของตัวเอง

ปัจจัยแห่งความขัดแย้งที่จะนำไปสู่สังคมปฏิวัติเพื่อเอกสารชด้วยการวิเคราะห์ทฤษฎีเก่าคือ การปฏิวัติเกิดขึ้น เพราะอังกฤษต้องการเพิ่มอำนาจที่ตนสูญเสีย

¹ Carl Becker, American Historical Review, Vol. XXIX, No.1 , p.345.

² David Ramsey, History of The American Revolution, I, pp. 43-4.

ไปกลับคืนมา และขณะเดียวกันเป็นการใช้ลักษณะอังกฤษในการเก็บภาษีอาณานิคม โดยไม่จำเป็นต้องมีตัวแทนของชาวนานิคม หลุยส์ เอกเคอร์ (Louis Hecker) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่สุดของการปฏิวัติคือ ระบะบีบข้อบังคับตามระบบพาณิชย์นิยม ซึ่งรัฐบาล อังกฤษได้นำมาใช้ในอาณานิคมอเมริกา โดยนายอังกฤษในเรื่องนี้สร้างความไม่พอใจ ให้แก่ชาวอเมริกันเล็กน้อยในศตวรรษที่ 17 แต่ต่อมาในศตวรรษที่ 18 ความไม่พอใจเพิ่ม มากขึ้น เพราะเป็นการขัดขวางต่อผลประโยชน์ของอาณานิคมบนพื้นแผ่นดินใหญ่อย่าง เห็นได้ชัด

เมื่อมองปัญหาปฏิวัติให้ลึกซึ้งไปอีก步จะเห็นด้วยกัน ชาร์ลส์ เบรียด (Charles Beard) ที่ว่า

เมื่อพิจารณาสถานการณ์อังกฤษและฐานะของเมือง
ต่าง ๆ ที่มีมากกว่า 100 ปีแล้ว ก็ย่อมจะเกิดความขัดแย้ง
ระหว่างเมืองหลวง เมืองชุมชนกับเมืองเล็ก ๆ แนวความคิด
เกี่ยวกับการปฏิวัติอเมริกาเกิดขึ้นเนื่องจากความต่อต้านของ
อังกฤษและคณะรัฐมนตรี ก่อนสมัยพระเจ้ายอร์จที่ 3 และก่อน
ที่นายกรัฐมนตรีกรีนวิลล์ (Greenville) จะมีอำนาจในรัฐบาล
อังกฤษ ชาวอเมริกันหลายพันคนก็มีข้อขัดแย้งกับระบบจัดการ
การดินของอังกฤษในอเมริกา และต่อมาในกลางศตวรรษที่
18 บุคคลผู้เห็นการณ์ไกล เช่น เบนจามิน แฟรงคลิน
(Benjamin Franklin) คันพบว่า ความขัดแย้งเป็นสิ่งจำเป็น¹

นับได้ว่าการพัฒนาทางด้านจิตวิทยาที่ต้องการความเป็นเอกสารของคน อเมริกาเกิดขึ้นนานแล้ว ดังเช่นในภายหลัง จอห์น ออดัมส์ (John Adams) กล่าวถึงว่า “การปฏิวัติเกิดขึ้นก่อนที่จะเกิดสังคมรัฐภาพเป็นสิ่งที่อยู่ในชีวิตและจิตใจของคน อเมริกันเป็นเวลานานแล้ว”²

อาณานิคมทั้ง 13 รัฐของอเมริกาได้มีการพัฒนาเศรษฐกิจให้สมบูรณ์ดังแต่ ค.ศ. 1760 และได้คัดค้านนโยบายอังกฤษที่จะทำให้สถานะการณ์ทางเศรษฐกิจของ

¹C. and M. Beard, **Rise and American Civilization**, I, p.201.

²**Work**, X, p. 282.

อาณา尼คุณตกลง การควบคุมและบริหารของรัฐบาลอังกฤษไม่เหมาะสมแก่สภาพเศรษฐกิจ ของอาณา尼คุณเมริกัน รัฐบูรุษอังกฤษประสบความล้มเหลวที่จะดำเนินนโยบายให้ความ เท่าเทียมกันทางด้านเศรษฐกิจแก่อาณา尼คุณ

ชาวอาณา尼คุณไม่ได้ปฏิวัติ เพราะเนื่องจากการถูกกดขี่ข่มเหงหรือความ ยัก จน เพราะอาณา尼คุณเกือบทั้งหมดมีสภาพดีกว่ามวลชนทั้งปวงในอังกฤษ แต่อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดของอังกฤษทำให้ชาวอาณา尼คุณมองดูว่าเป็นการคุกคามต่ออนาคตการขยายตัว และความมั่งคั่งของเศรษฐกิจอาณา尼คุณ ทั้งนี้เนื่องจากความเจริญมั่งคั่งของอาณา尼คุณ นิวอิงแลนด์และอาณา尼คุณภาคกลางส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการค้าและการ ติดต่อธุรกิจ กับดินแดนส่วนอื่น ๆ นอกเหนือจากจักรวรรดิอังกฤษ

เสรีภาพทางเศรษฐกิจเมริกาที่ชาวอาณา尼คุณได้รับก่อน ค.ศ. 1760 ส่วน หนึ่งมายจากการเดินทางของความรู้สึกรักชาติในอเมริกา ลักษณะใหม่ของชาวอาณา尼คุณที่ อพยพไปสู่ตะวันตก เป็นผู้บุกเบิกชายแดนมีความรู้สึกห่วงไก่จากความผูกพัน หรืออยู่ ได้การควบคุมของประเทศแม่ ประกอบกับความต้องการของผู้บุกเบิกชายแดนที่ต้อง ปักคร่องตนเอง เลี้ยงตัวเองได้จากเศรษฐกิจเป็นแรงกระตุ้นสำคัญ ในที่สุด ชาวอาณา尼คุณ ต้องการปฏิวัติเพื่อเอกสารจากระบบจักรวรรดินิยมอังกฤษ

กิจกรรมการเรียนที่ 2

ให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในเรื่องการทำสังคมประการศิริภพ คำประการศิริภพ ของชาวอาณา尼คุณในวันที่ 4 กรกฎาคม ค.ศ. 1776 สาเหตุและผลที่ทำให้ชาวอาณา尼คุณได้ รับชัยชนะในสังคมครั้งนี้

สรุป

เศรษฐกิจเป็นปัญหาสำคัญที่ก่อให้เกิดสังคมประการศิริภพ ซึ่งได้ยืดเยื้อ เป็นเวลานานมากกว่า 6 ปี ตั้งแต่ ค.ศ. 1775-1781 ในระหว่างการสู้รบวันที่ 4 กรกฎาคม ค.ศ. 1776 ชาวอาณา尼คุณได้ยอมรับคำประการศิริภพ (The Declaration of Independence) ที่ร่างโดยโธมัส เจฟเฟอร์สัน (Thomas Jefferson) และถือเอวันที่ 4 กรกฎาคม ของทุกปีเป็นวันชาติ (The Independence Day) ของประเทศสหรัฐ- อเมริกา

การประเมินผลหลังการเรียน

1. จงอธิบายความหมายและความสำคัญของคำต่อไปนี้มาให้เข้าใจ
  - 1.1 The Proclamation Act of 1763
  - 1.2 The Sugar Act of 1764
  - 1.3 The Boston Tea Party of 1773
  - 1.4 The Continental Congress
  - 1.5 George Washington
  - 1.6 Thomas Jefferson
  - 1.7 Charles Townshend
  - 1.8 Navigation Act
2. จงอธิบายสาเหตุทางเศรษฐกิจที่นำไปสู่สังคมประ恺อิสรภาพ